

"את הסיפורים של אברם אתה קורא?"

רובשקות אף הן והרכיבו משקפים — חזון בלתי נפרץ באותם ימים.

"היו להם ברגלים בהגנות כאלה גדולים. הם הלכו בסנדלים בלי גרביים", שוטף אותו זכרון והוא מצביע על אמתו. לא את ברנר אינו זוכר.

בשכונת "אבן ישראל", ליד ביתה של סבתו בוליסה אסתר די פראג, התיישב יעקב יהושע על גדר-אבן וביקש לנוח מעט.

"את הסיפורים של אברם אתה קורא?" משנוכת לדעת כי אני בקי בספריו שלו. הוא העביר את מבטו על פני החצר שבה עברו עליו כמה משנות ילדותו ואמר:

"אברם סופר חשוב" את שם בנו ביטא בקירבה רבה, כאילו היה מדבר על ילד רך בשנים.

הירר רגעים אחדים והוסיף: "אכל אברם יהיה סופר גדול באמת רק אחרי שאני אמות".

הסטחי פני מן האיש העצוב והמפוכח. התועה גבוך בין שורותיו של בנו, הנקיות מאבק-של-הווי, שאין בהן אפילו זיו כלשהו מעולמם הססגוני ורב הטעמים והריחות של הוריו, ובלבי השבתי כי הספרים הרבים, אשר על כתיבתם טורח אדון יעקב יהושע שנים ארוכות, הם לאמיתו של דבר צוואה ורישומי-הצלחה-הישיבה, בשביל הבן הסור פר, שמא, ביום מן הימים, בדרכיו הנפתח לות וחסרות-ההגיון למראית עין של המעשה הספרותי, ימצא בהם חפץ.

בית-אבן ישן ואמר כי רבנו בן-ציון חי ער זיאל, הראשון לציון, גר כא בצעירותו. הוא סיפר כיצד היה הרב חוזר מדי בוקר רכוב על-גבי עיר קטן מבית המטבחים, פושט את בגדיו המגואלים בדם וסועד את לבו בכעכים טבולים נקפה בחלב. ליד בית אחר אמר כי כאן היה ביתו של חכם יהושע בורלא, שומר קברה של רחל אמנו ואביו של הסופר יהודה בורלא, שנהג לכבד אותו בפרוסת "מרב"ל" חברוני מעוטר בפיניונס.

ברחוב זה, סיפר ש"י עגנון, גר ברנר ב-1912 בימים שהיה חבר מערכת "האחדות" עם בן-צבי, בן-גוריון, זרובבל ואחרים. "אתה זוכר את ברנר?" אני חוקר את אדון יהושע.

פניו של האריסטוקרט הספרדי מתחייבות בתוכו בוודאי מלגלג עלי, שאינני רוצה לשמוע עוד על חכם בן-ציון פיזנטי, שעסק בשדכנות לשם שמים, ועל הרב יעקב מאיר והתנו חכם רפאל עזריאל ואמר כי הצעירים הרוסיים, הבעה של כובד-ראש היתה על פניהם והם היו שטופים בוויכוחים עד שעה לילה מאוחרת. הם היו מגודלי שיער ובעלי שפם עבה, התהלכו לבושים רובשקות ומכ" גסיים שלא תמיד הדורים היו ביותר. ביניהם נמצאו גם כמה צעירות רציניות אשר לבשו

יעקב יהושע היה סופרה המובהק של ירו-שלים הספרדית, אשר לאחר שנים רבות של שכחה והשכחה עצמית שבה וגילתה את עצ-מה מחדש. בזכות זכרונו המדהים, חיבתו לפרטים ולאינוונטר הביתי ויכולתו להקשיב אל זולתו, הצליח יהושע לישום את רחישת החיים של אותו עולם אוריינטלי אבוד וקר-סום. מפעלו הספרותי, המונה כיום 12 כר-כים, הוא ללא ספק מיבצע הצלה בעל חשי-בות רבה.

יומיים לאחר שנתפרסמה הרשימה טילפן אלי יעקב יהושע — אותו הכרתי מראשית שנות השישים כשהחל להדפיס — בלא מעט היטוס וחרדה — את רשימותיו הרא-שונות תחת שם העט י. בן-תגי (יעקב בן חנניה גבריאל יהושע) — והודה על דברי ושאל במה יוכל לגמול לי על כך.

אמרתי, כי אשמח אם יואיל לקחתני עמו לסיור בשכונות ילדותו בירושלים.

אחר צהריים קיצי ארוך שוטטנו יחד ל-אורכו של רחוב יפו, נכנסים ויוצאים בסימ-טאות ובחצרות שבהם גרו האדונים ולרו, נסים אלישר וקוקיה, גיבורי ילדותו של ה-איש שבע-השנים, שעיניו צוהלות היו כאילו עדיין עשה מעשה קונדס לאחד מרבותיו. ברחוב עזרת ישראל התעכב יהושע ליד

בשבוע שעבר התפרסמה הידיעה כי א.ב. יהושע זכה ב"פרס ברנר". חודש ימים קודם-לכן נסתלק בירושלים אביו, יעקב יהושע. דומני שהגיעה השעה לספר את עיקריה של שיחה אחת שנערכה בירושלים בקיץ 1979, שיחה שבה נכרכה באקראי או שלא באקראי, שלישיית השמות יהושע האב והבן וי.ח. ברנר זו בזו.

יעקב יהושע

באותם ימים פורסמתי רשימת-ביקורת על שניים מספריו של יעקב יהושע, "בין מסורת להווי" ו"ילדות בירושלים הישנה, חלק ו'".